

**การเปิดรับข้อเสนอโครงการจากสถาบันอุดมศึกษา
เพื่อจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา (University Business Incubator)**

1. **ชื่อโครงการ :** โครงการอุดหนุนการจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา
(University Business Incubator)

2. **หลักการและเหตุผล**

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกว่า หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา (University Business Incubator, UBI) เป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญที่ก่อให้เกิดการก่อตั้งบริษัทใหม่ (start-up company) ที่มีอนาคตเชิงธุรกิจ ซึ่งเมื่อผ่านกระบวนการบ่มเพาะอย่างเป็นระบบแล้ว ก็จะหลุดออกจากหน่วยบ่มเพาะไป เป็นบริษัทที่เรียกว่า spin-off company ที่มีความเข้มแข็งพร้อมที่จะดำเนินธุรกิจและเติบโตต่อไป จนสามารถส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ข้อมูลจากสมาคมบ่มเพาะวิสาหกิจแห่งชาติ (The National Business Incubator Association, NBIA) ของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ระบุถึงตัวเลขที่น่าสนใจที่ว่าบริษัทที่ก่อตั้งใหม่จำนวนถึง 4 ใน 5 บริษัทที่ใช้วิธีการลงทุนเองทั้งหมด จะปิดกิจการลงในระยะ 5 ปีแรก ในขณะที่ 80% ของบริษัทเกิดการบ่มเพาะยังคงสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคงในช่วงระยะเวลาเดียวกัน ดังนั้น หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจจึงได้มีการเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังตัวอย่างในทวีปอเมริกาเหนือซึ่งมีตัวเลขเพิ่มจากจำนวน 12 หน่วยในปี 1980 ไปเป็น 800 หน่วยในปี 2001 ส่งผลให้เกิดบริษัทใหม่มากมาย โดย 87% ของบริษัทที่เกิดขึ้นยังคงดำเนินธุรกิจมาจนถึงปัจจุบันนี้

หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษาหรือเรียกชื่อย่อว่า UBI เป็นที่ซึ่งความรู้ด้านเทคโนโลยี กับความรู้ด้านธุรกิจในหลากหลายกิจกรรมมาอยู่ร่วมกัน โดยการใช้พื้นที่และเวลาร่วมกันในการทำงาน (shared actions in space and time) เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการจัดตั้งบริษัทใหม่ ควบคู่กับการสนับสนุนในด้านปัจจัยเชิงธุรกิจต่าง ๆ ที่สามารถเร่งอัตราเร็วของการเจริญเติบโตของบริษัท จนพร้อมที่จะดำเนินธุรกิจได้ด้วยตนเอง ดังนั้น UBI ที่สามารถดำเนินกิจกรรมได้ จึงจำเป็นต้องมีความพร้อมด้านสถานที่ (เช่น ระบบกลางด้านเลขานุการ ห้องประชุม ระบบสื่อสารและอินเทอร์เน็ต รวมถึงการเข้าถึง แหล่งความรู้ในห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ และเครื่องมือ) ความพร้อมด้านการบริการให้คำปรึกษาเชิงธุรกิจ (เช่น การจัดตั้งบริษัท การทำแผนธุรกิจ การทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอเงินกู้ การทำบัญชี/การเสียภาษี การตลาด/โฆษณา การประกัน/ความเสี่ยง รวมถึงข้อกำหนดด้านกฎหมาย) ความพร้อมด้านบุคลากร (เช่น ที่ปรึกษา นักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษาร่วมงาน) และประการสำคัญคือความพร้อมด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร UBI

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้ริเริ่มโครงการหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา เมื่อปลายปี พ.ศ. 2547 โดยหวังจะให้ UBI ในสถาบันอุดมศึกษาที่ได้จัดตั้งขึ้นทำหน้าที่บ่มเพาะให้เกิด “บริษัทจัดตั้งใหม่” (Start-Up) และ “ผู้ประกอบการใหม่” (Entrepreneurs) ที่จะถูกพุ่มพักให้

เติบโต โดยอาศัยข้อได้เปรียบจากสภาพแวดล้อมทางวิชาการในมหาวิทยาลัย ให้มีความแข็งแกร่งและสามารถหลุดออกไปเป็นบริษัทเต็มรูปแบบในอนาคต (Spin-Off) ทั้งนี้ สกอ. ได้ดำเนินการจัดตั้ง UBI ไปแล้วทั้งหมด 25 แห่ง ในปี พ.ศ. 2548 และมีดำริจะจัดตั้ง UBI ขึ้นเพิ่มเติมในปีนี้ จึงได้จัดทำข้อกำหนดการเปิดรับข้อเสนอโครงการฉบับนี้ขึ้นมา

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อมให้สามารถจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ
- 3.2 เพื่อส่งเสริมให้นำผลงานวิจัยและพัฒนาและความพร้อมด้านวิชาการของสถาบันอุดมศึกษามาเชื่อมต่อกับโลกธุรกิจเพื่อพัฒนาสู่การสร้างผู้ประกอบการใหม่
- 3.3 เพื่อส่งเสริมให้นิสิต นักศึกษา บัณฑิต และบุคลากร เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้น เพื่อการพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็กรุ่นใหม่

4. ขอบเขตของโครงการ

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา และเพื่อให้โครงการส่งผลกระทบต่อการสร้างเสริมโอกาสและศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นรวมไปถึงในระดับมหภาคที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมต่าง ๆ ของประเทศ จึงกำหนดขอบเขตของเนื้อหาโครงการไว้ดังนี้

- 4.1 หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นจะต้องสนองตอบต่อแผนการพัฒนาประเทศ และหากสอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมหลักที่อยู่ในเป้าหมายของประเทศ เช่น กลุ่มอาหาร (Food) กลุ่มสุขภาพ (Health) กลุ่มพัฒนาสินค้า (OTOP) กลุ่มยานยนต์ (Automobile) กลุ่มซอฟต์แวร์ ไมโครชิพ และอิเล็กทรอนิกส์ (Software, Microchip and Electronics) กลุ่มนาโนเทคโนโลยี (Nanotechnology) กลุ่มท่องเที่ยว (Tourism) กลุ่มวิทยาศาสตร์เพื่อสังคม กลุ่มการเรียนการสอน กลุ่มเทคโนโลยีสมัยใหม่ กลุ่มสิ่งทอและแฟชั่น และกลุ่มพลังงาน จะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ
- 4.2 หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจที่จัดตั้งควรเชื่อมโยงกับบริษัทเป้าหมายที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน หรือชุมชนใกล้เคียงเป็นหลัก เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในด้านความร่วมมือ และดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
- 4.3 โครงการนี้จะพิจารณาความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษา และศักยภาพที่จะดำเนินงานได้ตามแผนงานที่วางไว้ รวมไปถึงการให้คำสัญญาจากระดับผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษา เป็นเงื่อนไขสำคัญ

4.4 สถาบันอุดมศึกษาที่สนใจจะต้องแสดงความพร้อมในด้านการเกื้อหนุนสถานที่ สาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร การเข้าร่วมของนิสิต นักศึกษา และปัจจัยพื้นฐานต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการทำงานของหน่วยฯ

5. คุณสมบัติของสถาบันอุดมศึกษาและข้อกำหนดหลักของข้อเสนอโครงการ

- 5.1 สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันในกำกับ สามารถยื่นข้อเสนอโครงการโดยมีอธิการบดี เป็นหัวหน้าและผู้รับผิดชอบโครงการ
- 5.2 สถาบันอุดมศึกษาที่ยื่นข้อเสนอโครงการจะต้องแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของกลุ่มผู้บริหาร จัดการหน่วยบ่มเพาะฯ รวมถึงสถานภาพของนักวิจัย/นักเทคโนโลยีที่เป็นส่วนสำคัญของการ จัดตั้งหน่วยฯ ดังกล่าว และประวัติของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยผลงานย้อนหลังในรอบ 5 ปีที่ ผ่านมาจะมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการพิจารณา
- 5.3 สถาบันอุดมศึกษาต้องแสดงให้เห็นถึงความพร้อมในด้านการใช้อาคารสถานที่ ที่มีอยู่แล้วซึ่งจะ นำมาใช้เพื่อการก่อตั้งหน่วยบ่มเพาะฯ ในขณะที่งบประมาณที่จะขอจากโครงการ จะนำไปใช้ เพื่อดำเนินการให้เกิดศักยภาพการทำงานของหน่วยฯ ในด้านต่าง ๆ เช่นการใช้พื้นที่ ความ พร้อมในการเข้าถึงเครื่องมือ ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การตรวจวัด ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แหล่ง เงินทุน เงินกู้ บริการส่วนกลางที่ใช้ร่วม เช่น แผนกต้อนรับ เลขานุการ ห้องประชุม บริการอื่น ๆ ที่สนับสนุน ตลอดจนความสามารถในการให้คำปรึกษาด้านบุคลากร การวางแผนธุรกิจ การทำ บัญชี การตลาด การโฆษณา การเงิน ตลอดจนการเสาะหาผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น
- 5.4 สถาบันอุดมศึกษาสามารถรับการสนับสนุนในการจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะฯ จากแหล่งทุนอื่นๆ นอกจาก สกอ. ได้ โดยควรระบุรายละเอียดการสนับสนุนในด้านต่างๆ ที่เสริมสร้างกันอย่างไร สกอ. ยินดีหากการสนับสนุนเพิ่มเติมจากหน่วยงานอื่นจะทำให้การจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะฯ เป็นไปได้อย่างเข้มแข็ง หรือหากได้รับการจัดสรรทุนอุดหนุนเพิ่มเติม (Matching Fund) จาก ภายนอก จะถือว่ามีความสำคัญสูง และได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ
- 5.5 สถาบันอุดมศึกษาต้องมีแผนการเข้าร่วมของภาคเอกชน และภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องอย่าง ชัดเจน
- 5.6 สถาบันอุดมศึกษาต้องมีแผนการให้บริการ หรือการให้นิสิตนักศึกษา บัณฑิต และบุคลากร เข้า ไปมีส่วนร่วมในหน่วยบ่มเพาะเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการใหม่

6. ระยะเวลาดำเนินการ

1 ปี นับจากวันทำสัญญา

7. กำหนดเวลาส่งข้อเสนอโครงการ

สถาบันอุดมศึกษาที่สนใจ สามารถส่งข้อเสนอโครงการตามแบบฟอร์ม จำนวน 5 ชุด พร้อมแผ่น CD 1 แผ่น ภายในวันที่ 12 เมษายน 2549

8. รายละเอียดประกอบข้อเสนอโครงการ

จัดทำตามแบบฟอร์มที่กำหนดขึ้น

9. เกณฑ์การพิจารณาและวิธีการอนุมัติโครงการ

สถาบันอุดมศึกษาที่ยื่นข้อเสนอโครงการ จะได้รับการพิจารณาโดยการใช้เกณฑ์คะแนนต่อไปนี้

9.1 ศักยภาพของกลุ่มผู้บริหารจัดการ 30 คะแนน

9.2 วิสัยทัศน์/พันธกิจ กลยุทธ์และภาพฉายของ UBI ที่จะจัดตั้งตามข้อเสนอโครงการ 20 คะแนน

9.3 การจัดตั้งหรือแผนการจัดตั้ง UBI และระบบทำงาน การเกิด student entrepreneur club และการเชื่อมโยงกับUBI เพื่อเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ กลยุทธ์ในการผลักดันองค์ความรู้ ผลงานวิจัย และนวัตกรรมในสถาบันไปสู่การบ่มเพาะผู้ประกอบการใหม่ 20 คะแนน

9.4 ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการบ่มเพาะ ศักยภาพด้านงานวิจัยในสถาบัน 30 คะแนน

รวม

100 คะแนน

10. ดัชนีวัดความสำเร็จ (Key Performance Indicator) ของหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้น

10.1 มีหน่วยงาน UBI เกิดขึ้นจริงในสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ เป็นหน่วยงานที่มีโครงสร้างบริหารจัดการชัดเจน มีคณะกรรมการบริหารที่มีอธิการบดีเป็นประธาน

10.2 มีการจัดอบรมการเขียนแผนธุรกิจ การบ่มเพาะวิสาหกิจและผู้ประกอบการใหม่ โดยมีนิสิต นักศึกษา บัณฑิต และ บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมตลอดปี รวมกันแล้วไม่ต่ำกว่า 100 ราย โดยเน้นให้เกิดการผลักดันนวัตกรรม องค์ความรู้ และผลงานวิจัยในสถาบันไปสู่การใช้งานเชิงธุรกิจ รวมทั้งการสร้างตระหนักรู้ (Awareness) แก่มหาวิทยาลัยและชุมชนถึงความสำคัญของการบ่มเพาะผู้ประกอบการใหม่

10.3 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมของ UBI เพื่อพัฒนาเป็นบริษัทหรือวิสาหกิจบ่มเพาะอย่างน้อย 2 ราย